

ÇALIŞAN İNSANLARIN DÜNYASI

İnsanları işlerini yaparken fotoğraflamanın yöntemlerini hep birlikte inceleyelim.

İnsanların günlük yaşantılarını fotoğraflarken, fotoğraflanan kişilerin karakterlerinin ön plana çıkartılması en önemli unsurlardan biridir. Fotoğrafi çekilen kişinin ruh hali, iç dünyası ne kadar başarılı yansıtırsa, fotoğrafa o kadar lezzet katılmış olur. Çalışan bir insanın yaptığı işten aldığı zevk veya işin o insana verdiği sıkıntı, işi yapan kişinin yüzüne mutlaka yansiyacaktır. İşte bu an yakalanarak çekilmiş fotoğraflar duygu yükü bakımından zengin fotoğraflardır.

Çalışan insanlar fotoğraflanırken, işi yapan kişiyle yaptığı iş arasında bir ilişki kurulmalıdır. Örneğin yaşlı bir adam fotoğraflanırken yüz hatlarının tüm detaylarını gösterecek şekilde yakın plan kadraj yapılması, o kişinin görmüş geçirmişliği hakkında bir bilgi verse de, yaptığı iş hakkında bir ipucu vermeyecektir. Adam bir balıkçı, çiftçi veya boyacı olabilir. Kim bilebilir? Çalışan insanları fotoğraflarken bu muammayı ortadan kaldırmak için çekilen kişinin bulunduğu ortam da kadraja dahil edilmelidir. Fotoğrafi çekilen kişi ile fotoğrafçı arasında çekim öncesinde sıcak bir bağ oluşmasının, daha doğal görüntü almamızı sağladığını bildiğimizden dokumacıyla çekim öncesi yaklaşık 30dk.'lık bir sohbet sürecinden geçiyoruz. Bu arada tezgahın hangi tarihten beri çalışmakta olduğu, bu işin babadan oğula nasıl devrolduğu ve benzeri tüm tarihi detayları alıyor ve çekimlerimize başlıyoruz. Bu da bize tezgah başında çalışan kişiyi tedirgin etmeden çeşitli açılardan çekim yapmamıza olanak sağlıyor. Az önce bahsi geçen kadrajı yaparak halı dokuyan adamı dokuma tezgahıyla birlikte çekiyoruz (Fotoğraf 1). Dokumacı tezgahın arkasında

durduğundan ve tezgahı kullanıp kullanmadığı görülmediğinden, bu karede dokumacının tezgahla olan ilişkisinin kurulamadığını söyleyebiliriz. Tezgahın arkasındaki pencereden gelen kuvvetli ışık da fotoğrafta

patlamaya sebebiyet verirken ciddi bir kontrast yaratmış, aynı anda da renk ve doku kaybına sebebiyet vermiş. Bu fotoğrafta amaç silüet çekmek olmadığından, bu açıdan yapılan kadrajın amaca hitap etmediğini söylemek yanlış olmaz. Adamın vücudunu boynundan bölen beyaz iplik de göz zevkimizi kaçıran bir diğer unsur olarak gösterilebilir. Dokuma tezgahının ahşap aksamı da fotoğrafta sıkışmaya sebebiyet vermektedir. Tüm bu olumsuz etkilerden kurtulmak için pozisyonumuzu değiştirmeye karar veriyor ve biraz daha ayağa kalkarak deklanşörümüze yeniden basıyoruz. Bu şekilde arka planda patlayan ışıktan biraz daha kurtulmayı, çalışan adamın ellerini görünür hale getirmeyi ve boynu kesen ipten kurtulmayı hedefleyerek fotoğraf 2'yi çekiyoruz. Ancak

yeni pozisyonumuz da bize bazı olumsuzlukları beraberinde getiriyor. Arka pencereden görünen araba tekerleği ortamın atmosferini bozmaya tek başına yetiyor. Çekim yaptığımız mekanın darlığı tripod kullanmamıza olanak tanımadığından bu açıdan net bir görüntü elde etmemiz de mümkün olmuyor. Bunlara ilave olarak da dokuma tezgahının ahşap aksamının da fotoğrafın sağında ve üzerinde bir sıkışma meydana getirdiği gözümüzden kaçmıyor. Bütün bu negatif etkenler göz önüne alındığında fotoğrafın tamamen başka bir açıdan çekilmesinin daha uygun olacağı düşüncesine varıyoruz ve bulunduğumuz ortamdan çıkarak çekime arka planda görünen pencereden devam etme kararı alıyoruz. Böylece hem arkadan gelen patlamadan kurtulmayı, hem de diğer olumsuz etkenleri yok edecek yöntemleri bulmayı amaçlıyoruz. Fotoğraf 3'ü diğerleriyle kıyasladığımızda çok daha başarılı olduğunu görüyoruz. Öncelikle fotoğraf ışık arkaya alınarak çekildiğinden daha homojen ve doygün renklere sahip bir kare elde ediyoruz. Dokuma tezgahındaki ipin adamın boynunu kesmesinden de bu yöntemle kurtulmuş oluyoruz. Fotoğraf 3'de bizi en çok rahatsız eden tezgahın altındaki tüp gazın kadraja dahil olmasıdır diyebiliriz. Bunun dışında arka planda kalan duvardaki yazının adamın kafası ile kesişmesi de hoşumuzu gitmiyor. 1/60 enstantane ile çekilen bu fotoğrafta

enstantane değerini olması gerekenden biraz yüksek buluyoruz. Zira 1 veya 2 stop altındaki bir enstantane ile adamın dokuma yaparken ki el hareketlerinin yönü biraz daha belirgin bir hale getirilebilirdi. Arka fonun da gereğinden fazla net olması adamın zeminden ayrılmasına engel olmaktadır. Bu tip fotoğraflarda en son istenen, konunun merkezindeki kişi ile arka fonun birbirine karışmasıdır. Fotoğrafın en solundaki dokuma tezgahının ahşap aksamı ile adamın oturduğu bank ve arkasındaki kilime ait çizgilerin ufukta bir noktada birleşecekmiş gibi bir perspektif oluşturmasının bir derinlik hissi verdiğini söyleyebiliriz. Aynı duyguyu tezgahın tam ortasından fotoğrafın dışına fırlayacakmış gibi duran ahşap parçadan da alıyoruz. Bankın tam ucundaki siyah leke bizi biraz rahatsız etse de bu fotoğrafı 1. ve 2. fotoğrafla kıyasladığımızda daha başarılı bir fotoğraf olarak sayabiliriz.

Fotoğraf 4'de bir kalaycının büyük bir kazanı kalaylama işlemini çekmeye çalışıyoruz. Genellikle yürüyen insanların hareketlerini ve yürüyüş yönlerini belirginleştirmek ve fotoğrafa hareket katmak için 1/4 veya 1/8 enstantane değerleri tercih edilir. Bu sayede yürüyen kişinin el ve ayakları hafif flu görünüm kazanırken daha az hareket eden yüz ve vücut kısmı daha net görünür. Benzer yöntemi kalaycı için de uygulamayı düşünüyoruz. Makinamızın pozometresi ortamın loşluğunu 1/5 enstantane değeri olarak hesaplıyor ve bu değeri uygun bulduğumuz için hiç bir ayarla oynamadan deklanşöre basıyoruz. Ancak görüldüğü gibi kalaycının el hareketi çok hızlı olduğundan

ayarladığımız enstantane değeri çok düşük kalıyor ve el neredeyse görünmez bir hal alıyor. Burada kullanılan enstantane değerinin 1/15 veya 1/30 olması doğru sonuca daha yakın bir değer elde etmemizi sağlayabilirdi. Ancak ortam ışığının daha yüksek enstantane değerini kaldıracak kadar yeterli olmaması bunu mümkün kılmıyor. Kadrajın biraz daha sola doğru yapılması da sağ alt köşede yarı görünen şişeden tamamen kurtulmamızı ve kalaycının vücudunu tam olarak görmemizi

sağlayabilirdi. Fotoğraf 5'de kadrajımızı biraz daha düzelterek şişeden kurtuluyoruz. Ortamın karanlığı bizi makinamızın flaşını kullanmaya mecbur kılıyor. Bu tarz fotoğraflarda flaş kullanırken ortamın doğal atmosferinin bozulmamasına özen gösterilmelidir. Bunun için flaşımızın ışık değerini düşürerek -1.3'e getiriyoruz. Bu da bize yeterli derecede dolgu ışığı sağlıyor. Ancak flaşımızın ışığının kazanın parlak kalaylı kısmına tam karşıdan çarpması ciddi bir yansıma problemini beraberinde getiriyor. Fotoğrafın tam ortasındaki bu parlama bizi rahatsız ediyor ve kadrajı biraz daha

genişleterek fotoğraf 6'yı çekiyoruz. Bu karede flaş kullanmıyoruz çünkü tezgahın üzerindeki alevin ışığı ortama yeterli bir aydınlık veriyor ve bize 1/15 değerinde bir enstantane sağlıyor. Bu fotoğrafta kalaylanmış kazandan adamın yüzüne gelen yansımanın hoş bir etki yarattığını söyleyebiliriz. Ayrıca kazanın kalaylanmış kısmındaki parlama da fotoğraf 5'deki gibi ışık dengesini bozmamış. Alevin hareketi her ne kadar kazan arkasına düşse de fotoğraf 5'e göre daha belirgin olduğundan bu kareye hoş

bir tat katmış. Aynı şekilde alevin ışığı kadrajın sağındaki şişe üzerine tersten yansıyarak şişe üzerinde güzel bir efekt oluşturmuş. Ancak sağda kalan teneke kutunun fotoğrafa bir şey kattığını söylemek zor. Ayrıca fotoğrafın sağ üst köşesinin de karanlık bir boşluktan oluşması bu kadrajın da çok doğru yapılmadığının bir göstergesi sayılabilir. Elimizle şişenin tam sağını ve adamın şapkasının yukarıda kalan kısmını kapattığımızda daha doğru bir kadraj elde edebileceğini anlıyoruz.

Fotoğraf 7'de kadrajımızı yeniden daraltarak bir çekim daha yapıyoruz. Kadrajın daralması ışık problemini tekrar gündeme getirdiğinden flaşımızı devreye sokuyor ve daha önce yaptığımız gibi flaş değerini -1.3'e ayarlıyoruz. Bu sayede yeterli bir dolgu ışığı elde ederken ortamı da gereğinden fazla aydınlatıp doğal atmosferi bozmuş oluyoruz. Bu karede hoşumuza giden noktaların başında flaş ışığının kazan üzerinden adama yansması. Bu bir yandan tersten gelen ışığın adamın ön tarafının da aydınlanmasını sağlarken bir yandan da yapılan işin kalitesini belgelemeye yarıyor. Kalaycının bu karede yaptığı işin kalitesini sergiler gibi kazanı tutması fotoğrafa hoş bir lezzet katıyor. Ön taraftaki alevin çatal şeklinde yukarıya doğru uzaması ve flu görüntüsü durağan bu fotoğrafa ayrıca hareket kazandırmış. Alevin ışığının kazanın yukarısına yansması neredeyse siyah beyaz gibi olan bu fotoğrafa renk anlamında da zenginlik katmış. Ancak kalaycının elinde tuttuğu bezin yansımanın tam üzerine gelmemesini tercih ederdik. Kadrajın sağ altında kalan şişenin üzerinde daha önceki gibi bir yansıma göremediğimizden bu şişenin de fotoğrafa bir şey kattığını söyleyemeyiz. Bütün bunların dışında olumsuz yönde dikkatimizi çeken bir diğer unsur da kalaycının modern kıyafeti. Kareli gömlek ve beysbol şapkasının yapılan işle doğrudan bağdaştığını söyleyemeyiz. Bu karede iş önlüklü veya tulumlu bir adamın bulunuyor olması atmosferi tamamlayan bir unsur olabilirdi. Çalışan insanlar fotoğraflanırken dikkat edilmesi gereken noktalardan biri de,

işi yapan kişinin işe uygun bir kıyafet giyiyor olmasıdır. Bu tarz fotoğraflar çekerken yazımızın en başında da belirttiğimiz gibi işi yapan kişi ile iş arasında mutlaka bir bağ kurulmalıdır. Bu karede bahsedilen bağ kıyafetin uygunsuzluğu nedeniyle tam olarak kurulamasa da fotoğraf tekniği açısından önceki fotoğraflardan daha başarılı olduğu söylenebilir.

Özetleyecek olursak, çalışan insanları fotoğraflarken dikkat edilmesi gereken noktalardan bazılarını aşağıdaki gibi sıralayabiliriz:

- Öncelikle fotoğrafı çekilmesi planlanan kişinin bulunduğu ortam incelenmelidir. Bulduğu ortamın ışığı, arka planı ve düzeni vermek istediğimiz duyguyu sağlayabilecek yeterlilikte olmalıdır.
- Fotoğraflanacak kişi ile önceden yaptığı iş hakkında sohbet edilmeli ve yaptığı işin önemini fotoğrafçı tarafından algılandığı ve değer verildiği hissettirilmelidir. Bu diyalog, çekim esnasında çalışan kişinin işini daha iyi yapmasını ve fotoğrafçının kendisini fotoğraflarken daha rahat hissetmesini sağlayacaktır.
- Yapılan kadrajda, işi yapan kişi ile yaptığı iş arasında bir bağ oluşturulmalıdır. Örneğin yapılan iş el emeği gerektiren bir iş ise, çalışan eller kadraja dahil edilmelidir. İş yapan kişinin kıyafetinin işe uygunluğu da ayrıca dikkate alınmalıdır.
- Ortam ışık açısından yetersizse flaş kullanılmalı, ancak flaş ışığı ortamın atmosferini bozmayacak şekilde ayarlanmalıdır.
- Yapılan iş hareketli bir iş ise ve fotoğrafta bu hareketi ifade etmek istiyorsak enstantane değeri buna göre ayarlanmalıdır. Gereğinden fazla düşük enstantane hareketli kısımların kadrajdan silinmesine sebebiyet verirken, yüksek enstantaneler de hareket yokmuşçasına donuk görüntü elde etmemize sebep olabilir.